

OFERTES MULTIMILIONÀRIES PER A AIGÜES DE BUSOT

Balneari amb diamants

És un oasi apagat en una comarca escassament verda. Un hotel-balneari-preventori que va servir per tractar-se els ronyons i per omplir-se les butxaques d'or. El seu passat aristocràtic està en venda i també el misteriós futur d'un poble alacantí. Un «holding» noruec en serà l'amo.

mens edifici blanc ha sigut absolutament abandonat, despulat, amb la senyorial porta oberta impotentment a excursionistes i rates. Una mansió amb cent anys de vida que en temps de la guerra de Cuba i Filipines i la primera guerra mundial va ser hotel de diverses estrelles i casino amb balneari per a aristòcrates, *gigolos* mediterranis i *gigoletes* amb pamela de fruites. Però l'amo, un aventurer de la família Bosch, ho va perdre tot jugant-s'ho una nit de dis-

Ismael L. Belda

El cartell es veu una volta pujada la petita costa d'asfalt: Patrimoni Nacional Antituberculoso. Preventorio Infantil. Aguas de Busot. A baix hi ha el poble, Aigües de Busot, 329 habitants, la majoria només de cap de setmana. El parell de gossos canyella del guarda —Vicent, gorra de visera i bigot escampat sobre el llavi superior— fan moure la cua vora la fluixa cadena i el cartell que ja per fi prohibeix el pas als diumengers i als espoliadors de recintes sagrats pel temps.

Fa només dos mesos que Vicent fa de vigilant. Durant vint-i-tres anys —«des que el preventori va deixar de funcionar, així que desapareixia la malaltia»— l'im-

Com un oasi apagat el balneari s'obri a excursionistes i bestioles de tota mena.

FILMOTECA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

DIMECRES, 11

18.00 h.: GUERRA Y PAZ, *King Vidor*, 1965. EUA-Itàlia. V.E.
20.00 h.: Se suspèn la sessió per la llarga durada del film anterior.
22.00 h.: ZAZA, *Renato Castellani*, 1942. Itàlia. V.O.

DIJOUS, 12

18.00 h.: Y LA NAVE VA, *Federico Fellini*, 1983. Itàlia. V.E.
20.00 h.: LA CONDESA DESCALZA, *Joseph L. Mankiewicz*, 1954. EUA. V.O.S.E.
22.00 h.: L'HOMME DE LA CREU, *Roberto Rossellini*, 1942. Itàlia. O.V.

DIVENDRES, 13

18.00 h.: SIN NOVEDAD EN EL ALCAZAR, *Augusto Genina*, 1939. Itàlia V.E.
20.00 h.: LA NOCHE DE SAN LORENZO, *Paolo i Vittorio Taviani*, 1982. Itàlia. V.O.S.E.
22.00 h.: CAMPO DE FIORI, *Mario Bonnard*, 1943. Itàlia. V.O.

DISSABTE, 14

16.00 h.: RATATAPLAN, *Maurizio Nichetti*, 1979. Itàlia. V.E.
18.00 h.: LA NOCHE DE VARENNES, *Ettore Scola*, 1981. Itàlia-França. V.O.S.E.
20.00 h.: EL MISTERIO DE OBERWALD, *Michelangelo Antonioni*, 1980. Itàlia. V.O.S.E.
22.00 h.: HISTORIAS EXTRAORDINARIAS, *Federico Fellini, Roger Vadim, Louis Malle*, 1968. Itàlia-França. V.O.S.E.

DIUMENGE, 15

12.00 h.: Matinal infantil: MILLONARIO POR UNA PATA, *Vincent McEveety*, 1971. EUA. V.E.
16.00 h.: EL MISTERIO DE OBERWALD, *Michelangelo Antonioni*, 1980. Itàlia. V.O.S.E.
18.00 h.: EL PRADO, *Paolo i Vittorio Taviani*, 1980. Itàlia. V.E.
20.00 h.: Y LA NAVE VA, *Federico Fellini*, 1983. Itàlia. V.E.
22.00 h.: EL CIELO SOBRE EL PANTANO, *Augusto Genina*, 1949. Itàlia. V.O.

Travessera de Gràcia, 63.
Telèfon 201 29 06

bauxa a la ruleta. En endavant va ser ja preventori.

Tres plantes i un soterrani, més de 60 habitacions fins l'aparició del guarda Vicent «en un abandó inexplicable», diu Josep Giner, alcalde, 27 anys, d'Aiguës de Busot. «Han furtat de tot», afegeix, mirant un horitzó de teulades esfondrades sense falta de cap bomba.

Al centre de les dependències s'amunteguen caòticament, armaris, butaques, calaixeres i canteranos vells, flascons de farmàcia encara olorosos de sanatori i anàlisis, aparells de medicina destrossats, taules d'operacions i estanteries atapeïdes, després de tant de temps, de carpetes: radiografies, històries clíniques. I llibres, llibres sobre tuberculosi escampats pertot arreu.

El malalt número 1, la primera fitxa, va ingressar el 24 de maig de 1937. Edat, 26 anys. Consta en els llibres de registre salvats; en els toms d'altres i eixides, coberts de pols. Molts xiquets i molta gent de Madrid —sense cap malaltia al fitxer— vinguda a causa de la guerra i les dificultats. Xiquets desemparats amb guardapols de ratlles, com Carles Giménez, dels que encara queden, com fantasmes, records diminiuts: orinals, tassons infantils de nanos visitants en caps de setmana avorridíssims, infestats de calcomanies de les germanes Gilda o de Carpanta.

Passadissos llargs, plens de forats, amb una llum ensofranada i zenital que vessa a làmines sobre el vell paviment, i silenci d'hotel buit i de casino. Taulers verds, aràbigs, de tots els colors, i cartells en les portes. En les entranyes subterrànies de l'edifici central dormen les restes d'uns banys romans, soterranis de canals enterrats. Les delícies ma-

Fitxa d'un antic resident.

lalties i els somnis literaris de Lovecraft i Wilkie Collins.

També hi ha alguna cosa de la visió de Luchino Visconti. Un espill al fons d'escalinates de marbre lunar encara amaga la imatge dels esmòquings i les cares de milers d'invitats, d'una multitud que en el primer pis juga al bacarrà i balla. L'antic saló i casino fou després menjador de malalts. Ara s'hi amunteguen globus blancs de llum i hamques rovellades que durant dècades han estat exposades en la galeria a un sol devorador. Una cambra també verda, tota de taulells, va ser escola per a xiquets després d'haver sigut sala d'esgrima.

Tot aquest complex va costar vora un

Al fons de les escalinates un espill encara guarda la imatge dels esmòquings i milers d'invitats.

Folls per invertir

Fins a vint empreses s'han interessat pel preventori, 6.500 m² d'edificació i 96.000, si comptem tota l'extensió de terrenys, propietat del Patrimoni. «Jo voldria que fóra una cosa pública» —confessa Josep Giner, alcalde d'Aigües de Busot, orgullós de l'actual interès internacional pel tresor que amaga el seu poble. «No m'agradaria que passara a mans privades, però si l'administració no vol fer-se'n càrrec...».

«La meua idea —explica— és reformar primer el preventori i després conservar-lo tot. No, no som partidaris d'urbanitzar açò. Només l'hotel, i la resta deixar-la com està, però bé, restaurada. Les empreses —comenta— vénen a comprar la història. Costaria menys fer un hotel nou». Tècnics de la Diputació Provincial van taxar en 400 milions la reforma interior. «Ara, per poder negociar i llimar l'afluència de propostes, hem exigut un depòsit municipal voluntari de set milions de pessetes. Només han quedat quatre ofertes finals», relata Josep Giner.

Francesc Valverde Sánchez, del Campello, representant d'un anònim grup financer interessat en «l'exploració del Centre de Salut d'aquesta localitat», va presentar a l'ajuntament un projecte de banys termals, talosoteràpia, aprimament i tractament de cel·lulitis, sala de gimnàstica, zones esportives i de natació, equitació, tennis, un «restaurant típic de la regió i dietètic» i «comoditat de quatre estrelles, voltada de naturalesa i de jardins d'essències exòtiques». A l'alcalde, la proposta no li fa massa gràcia.

Tampoc no els entusiasma massa, ni a ell ni al consistori d'Aigües de Busot, la que Manuel Pérez Villaplana, «en nom i representació de la mercantil Lovimar, S. A., d'Alacant», realitza, consistent «en línies generals, en la recuperació total de l'edifici noble», amb la planta de banys per a serveis

termals, i «les altres, destinades a serveis d'esbarjo, com discoteca, casino, restaurant, biblioteca, sales de convencions...». A banda de «la construcció d'un complex urbanístic, de tipus aparthotel, de plantes baixes, amb no menys de sis-centes unitats». Tot «destinat fonamentalment a consumidors d'alt estànding». La xifra inversora és multimilionària, 2.300 milions de pessetes.

La tercera oferta —que ja li agrada més— prové d'un grup estranger representat per Kamzan T. Diba, president d'Arcadia Development Corporation de Virginia, EUA, fundació dedicada internacionalment a galeries d'art, amb exposicions permanents al més alt nivell. Diba és un dels més grans col·leccionistes d'art contemporani. L'ús a què seria destinat el complex «és el d'una corporació d'art, amb exposicions, sales de conferències, aules d'estudis per a grups, biblioteca, museus permanents, etc.». Inclouria també «un hotel de luxe de cinc estrelles» i, en definitiva, seria «un conjunt cultural històric-artístic, bé que de propietat privada».

La quarta proposta ja està quasi aprovada per la corporació. És la del

grup financer noruec 3-D, dedicat a les assegurances, la restauració, l'arquitectura, el disseny i l'hostaleria que, des de Zuric, ha parlat d'una inversió astronòmica, 3.600 milions de pessetes, i de dos possibilitats: empresa mixta o concessió.

El seu pla és «reconstruir la imatge del vell balneari, amb la màxima protecció per als terrenys, arbres i plantes existents» i convertir-lo en una *health farm*, bé que també projectant «sobre aquesta superfície una promoció de dúplex». Promet que promourà Aigües de Busot «en tota la zona nord d'Europa» i un «disseny en harmonia amb l'arquitectura tradicional de la zona». No obstant, a Josep Giner li fa por «l'ús del poble com a zona comercial i social de la urbanització», anunciat per la 3-D, Estats Ltd., «que podria convertir aquesta pau que ara respirem en un nou Benidorm».

L'arquitecte de la poderosa 3-D. Stein Gundersen, va treballar durant més de tres anys restaurant el fantàstic *Royal Princess*, el transatlàntic que amb capacitat per a 1.300 passatgers de luxe solca permanentment el Carib, i que també va servir per rodar *Vacaciones en el mar*. □

El vell i aristocràtic balneari podria esdevenir una «health farm».

doctor Sapena, metge principal en temps de l'hotel-balneari, li van fer un túnel especial d'un edifici a un altre per evitar-li els bruscos canvis de temperatura.

La piscina té una data ficada en una pedra, 1887. El vestidor de fusta per a

senyores i cavallers, pavimentat en rajola d'escacs, continua en peus. L'arena d'una vella pista de tennis s'amaga entre palmeres salvatges, herba i heura llenyosa. Amb les últimes pluges de novembre va caure, després d'un segle de vida, el ràfec central de la teulada. □

milió de pessetes, de finals del segle passat.

La vella caldera ja no ronca. Encara estan intactes, però seques d'aigües terapèutiques, les banyeres de marbre d'una sola peça. Els xiquets eren atesos per dotze monges —tres de les quals encara viuen— que vivien en un altre pavelló, al costat de la capella i els tarongers. Queden màrfegues i pines per penjar mosquiteres i cortines. La mestra, donya Trànsito, ja va morir. Al